

Berlin Có Gì Lạ?

Từ năm 1977 đến năm 2013, đúng 36 năm tôi đã có mặt tại xứ Đức này; nhưng chưa có lần nào tôi có thể ở lại Berlin hơn một tuần như lần này với Phái Đoàn Hoàng Pháp tại Âu Châu tại chùa Linh Thứu lâu như lần này. Đa phần là những cuối tuần Thọ Bát Quan Trai của Phật Tử hay lễ Vu Lan Báo Hiếu v.v... nhiều nhất cũng chỉ vài ba ngày thôi. Do thời gian có được nhiều ngày như vậy; nên quý Phật Tử đã đưa Phái Đoàn chúng tôi đi nhiều nơi tại Berlin như chưa bao giờ mong đợi đến.

Làng quê sông nước

Bình yên

Ngày xưa khi bức tường giữa Đông Tây Đức và Đông Tây Berlin còn đóng chặt, việc di chuyển đến, đi cũng như thăm viếng Thủ Đô này chẳng phải đơn thuần. Thế nhưng sau ngày 9 tháng 11 năm 1989 mọi việc đều thay đổi. Đức Phật cũng đã từng dạy trong kinh Đại Bát Niết Bàn, Phẩm Sư Tử Hống rằng: *“Tất cả mọi pháp đều thay đổi; nên Nhứt Xiển Đề cũng thay đổi và dấu cho Nhứt Xiển Đề đi nữa mà có tâm tâm quý, sám hối cũng như có những thiện hữu tri thức giúp đỡ, nhắc nhở, thì Nhứt Xiển Đề ấy sẽ được giải thoát sanh tử”*. Nhứt Xiển Đề được gọi là “bất tín”; nghĩa là chẳng hề tin một điều gì cả; nhưng cũng có lúc; nếu đầy đủ nhân duyên, Nhứt Xiển Đề sẽ tin. Điều này cũng ứng cơ với bức tường kiên cố Berlin được xây lên vào năm 1961; nhưng đến năm 1989, chỉ gần 30 năm sau, pháp ấy đã thay đổi và ngày nay người Đông Đức đã được sống dưới một chế độ dân chủ pháp trị của Cộng Hòa Liên Bang Đức. Đó là sự thống nhất hai miền Đông Tây của nước Đức trong hòa bình, không hận thù và không một giọt máu hy sinh. Quả thật là “bất khả tư nghì” nên thế giới đã ngưỡng vọng về nước Đức.

Bức Tường Bá Linh

Berliner Mauer 1961-1989

Phái Đoàn chúng tôi đã đi thăm cổng thành Brandenburg; nơi xảy ra cuộc bỏ phiếu bằng chân vĩ đại của mấy triệu người dân Đông Đức để đi tìm cho mình hai chữ TỰ DO thật sự, mà chính quyền Đông Đức từ năm 1949 đến năm 1989, sau 40 năm chẳng mang lại cho họ được hạnh phúc căn bản chân thật nào; ngoại trừ những lời hứa hẹn thật nặng ký. Đến Quốc Hội để xem tòa nhà lịch sử. Vì sau thời Hiltler (1945) cho đến năm 1990 chưa được sử dụng. Trong thời gian ấy, Chính quyền Tây Đức dời về Bonn; chính quyền Đông Đức dời về Đông Berlin. Thế mà năm 1990, cả hai bên đã trở lại ngôi nhà lịch sử này và bên Đông đã thay đổi màu cờ để sống chung với người anh em của mình ở phía bên Tây. Đây quả thật là một giấc mơ mấy chục năm trôi qua hơn 80 triệu dân Đức mới thực hiện được.

Cổng thành Bức Tường Bá Linh

Tòa nhà Quốc Hội

Chúng tôi cũng đã đi thăm Charlie; nơi người Mỹ đóng quân suốt trong những năm chinh chiến ấy để giúp cho Đông và Tây Đức được an bình. Sau đó đi thăm tòa nhà Thái Tử; nơi trưng bày tội ác diệt chủng của Hitler giết dân Do Thái khắp các nước tại Âu Châu. Nhưng sau đó quân đồng minh gồm Mỹ, Anh, Pháp đến giải giới, thả bom Berlin và nơi đây trở thành bình địa; những người của Hitler bây giờ bị hỏi tội lại. Cũng bị treo cổ, xử bắn như thời trước. Quả thật nhân quả rất rõ ràng; nhưng mấy ai quan tâm?

Khi lên nắm quyền rồi đa phần người ta nghĩ rằng mình sẽ được nắm mãi quyền lực ấy; nhưng đâu có ai ngờ rằng: thế giới phải đổi thay. Vì thời gian và thủy triều luôn thay đổi. Đây là một bài học nhân quả trước mắt; thiết nghĩ tất cả chúng ta nên suy gẫm về điều này. Quyền luôn luôn đi đôi với Lực; nhưng khi Lực đã hết rồi thì Quyền cũng sẽ không còn nữa. Vì tất cả chỉ là những hiện tượng trong cuộc sống giả danh này; không có gì chắc thật cả.

Người Nhật ở Á châu cũng đã một thời hùng cứ từ những năm 1939 đến năm 1945; nhưng sau hai quả bom nguyên tử của người Mỹ thả xuống Hiroshima và Nagasaki vào tháng 8 năm 1945 thì Nhật Hoàng Hirohito cũng phải đầu hàng để cứu dân và cứu nước. Cả thành phố Berlin năm 1945 và hai thành phố bị bom nguyên tử của Nhật đã bị Hoa Kỳ san thành bình địa. Thế nhưng chỉ sau hơn 30 năm cả hai quốc gia thất trận này đã vươn lên tầm cao của thế giới, sánh vai với các cường quốc Á Âu. Đúng là: “Chân lý không phải lúc nào cũng luôn ở về phía kẻ mạnh”.

Phái Đoàn của chúng tôi cũng đã đến thăm chùa Phật Giáo tại Frohnau đã có mặt tại thủ đô này hơn 100 năm qua, do ông Bác Sĩ Paul Dahlke người Đức hiến cúng từ năm 1910. Ai đến đây cũng ngỡ ngàng cho một hấp lực mạnh mẽ của Phật giáo tại xứ này gần cả 200 năm nay và ngày nay khắp nơi trên xứ Đức này đâu đâu người ta cũng có thể tìm thấy những tiệm bán thức ăn chay cho người bản xứ. Dĩ nhiên, những người ăn chay không nhất thiết phải là những Phật Tử; nhưng ít ra, họ cũng là những người không muốn sát sanh hại vật, mà giới này là giới đầu trong Phật Giáo Đại Thừa.

Chùa Das Buddhistische Haus

Phái Đoàn và Chư Tăng Chùa Das Buddhistische Haus

Ngoài ra tại Đức ngày hôm nay có ít nhất cũng hơn 700 ngôi chùa và Niệm Phật Đường hay trung tâm Phật Giáo để hướng dẫn tu tập cho người địa phương; trong khi đó Phật Giáo Việt Nam của chúng ta chỉ có 14 ngôi chùa lớn nhỏ tại Đức mà thôi. Những trường Đại Học lớn tại Đức cũng luôn có những phân khoa Thần Học, Tôn Giáo Học hay Phật Học. Quả thật là một phép màu. Chúng tôi cũng đã ghé thăm Trung Tâm Tu Thiền Suối Thương của một người Đức dâng cúng cho Thiền Sư Thích Nhất Hạnh và riêng tại Berlin này ít nhất cũng có 57 trung tâm lớn nhỏ như vậy.

Trung Tâm Tu Thiền Suối Thương

Nhà hàng chay Samadhi

Từ những năm 1978, 1979 tại Berlin đã có những sinh hoạt Phật sự của người Phật Tử Việt Nam; nhưng mãi đến những năm 1985, 1986 Chi Hội Phật Tử Việt Nam Tị Nạn mới được thành lập và Gia Đình Phật Tử Chánh Niệm cũng vậy. Kế đến Niệm Phật Đường Linh Thửu đã thuê mượn tại đường Krefeldstr do Hội Hồng Thập Tự Berlin tài trợ. Sinh hoạt tại đây một thời gian, chùa đã được chính thức dời về cơ sở tạo mãi để cải gia vi tự tại đường Pinnerbergerweg và cuối cùng vào năm 2005, Ni Sư Thích Nữ Diệu Phước Trụ Trì tại đây đã cùng với quý Phật Tử địa phương tạo mãi được một mảnh đất tại đường Heidereuterstr 30 cũng như một hăng cũ để làm chánh điện tạm cũng như nơi cư ngụ của Ni Chúng.

Chùa Linh Thuru – Berlin 2013

Bức tường và hành lang chánh điện

Đầu năm 2011, Ni Sư Trụ Trì bắt đầu triển khai dự án xây dựng ngôi chùa Linh Thuru thực thụ trên mảnh đất đã mua và đến ngày 20 tháng 10 năm 2012 vừa qua chính thức làm lễ khánh thành. Kinh phí tổng cộng các dự án này lên đến hơn 3.000.000 Euro; nhưng nhờ Phật lực gia hộ và Phật Tử khắp nơi hộ trì cúng dường; nên cho đến nay chùa chỉ còn nợ của Quý Phật Tử độ 600.000 Euro. Đây là một phước duyên lớn của Phật Giáo Việt Nam tại Thủ Đô của Cộng Hòa Liên Bang Đức, nhằm đóng góp trực cũng như gián tiếp cho sự phát triển của Phật Giáo Việt Nam trên thế giới với hơn 600 ngôi chùa hiện có lớn nhỏ ở khắp các châu lục; những nơi mà có người Phật Tử Việt Nam sinh sống.

Từ trung tâm Thủ Đô Berlin, Phái Đoàn của chúng tôi đã có dịp đi thăm hồ Wansee cũng như Hoàng Cung Sans Souci (Vô Ưu) có từ thế kỷ thứ 17 tại Postdam. Đây cũng là sự ngỡ ngàng đối với bản thân của riêng tôi. Vì hơn 36 năm ở Đức, hay nói đúng hơn sau năm 1989 đến nay tôi chưa hề có ý niệm đến thăm nơi chôn cổ kính này. Đến để thấy người xưa, đầu óc của họ đã vượt khỏi không gian và thời gian; khiến cho ai đó nếu có so sánh, dẫu cho bằng cách nào đi chăng nữa, thì cũng không ai có thể tưởng tượng được rằng ngày ấy cách đây gần 300 năm về trước họ đã phải dùng sức người, sức ngựa như thế nào để được thành tựu những công trình vĩ đại như vậy. Chỉ tiếc có một điều là suốt trong thời kỳ người cộng sản Đông Đức cai trị (1949-1989) qua 40 năm phế hưng của lịch sử ấy, họ đã chẳng đoái hoài gì đến công trình lịch sử này; nên ngày

nay chôn Hoàng Cung Vô Ưu đã xuống cấp một cách thâm trọng; khiến ai đến đây cũng phải chạnh lòng. Thế nhưng cũng may là nhờ chính phủ đã biến một phần Hoàng Cung trở thành Đại Học Postdam; nên đã có người lo tân trang lại; đồng thời du khách khắp nơi cũng đã lục tục đến thăm. Có như vậy chôn xưa này mới có cơ hội được phục hồi.

Nhà ở của vua trong Hoàng Cung Vô Ưu

Hành lang trong Hoàng Cung

Những con đường đẹp như tranh

Những dây nho còn sót lại

Chúng tôi lên xe ngựa để đi dạo qua cổ thành xưa. Ngựa đi suốt một tiếng đồng hồ mới hết một vòng tròn độ 3 cây số. Nào là những quạt gió của những ngày xa xưa cũ, cho đến cung điện chính Sans Souci do vua chúa tạo lập. Cái nhìn của các bậc quân vương ngày ấy họ có những cái giống nhau, dầu cho Âu hay Á. Vì lẽ để tạo nên những quyền lực hữu hình đối với quần chúng, không gì khác hơn là kiến tạo những lâu đài nguy nga tráng lệ để thể hiện về việc này. Sans Souci là tiếng Pháp; có nghĩa là Cung Điện Không Lo; nhưng nếu dịch sang chữ Hán có lẽ hay hơn nhiều. Đó là Vô Ưu Hoàng Cung.

Điện thờ trong Hoàng Cung

Một góc sảnh đường làm trường Đại học

Nơi mà vua chúa, Hoàng hậu, Thái Tử cần làm nơi nghỉ ngơi tịnh dưỡng, cất đi những nỗi lo toan của đời thường. Kế đến là những ngôi Giáo Đường cổ kính cũng như nhà thờ Hồi Giáo và nhà nghỉ cho những người lớn tuổi ở ngoại thành. Tại đây cũng có công Brandenburger; nhưng nhỏ hơn công phân chia giữa Đông Tây Berlin. Ngay cả tòa lâu đài Charlottenhof cũng đã được xây dựng tại đây, trước cả lâu đài Charlottenburg trước khi vào Berlin quý vị thấy ngày nay. Nào là nhà Gare xe lửa cho Vua đi cũng như những cung điện mới được hoàn thành sau này. Đặc biệt có cả nhà uống trà của Vua, nhại theo phong cách của vua chúa Trung Hoa nữa. Nói tóm lại tại Hoàng Cung Vô Ưu này có ít nhất là 20 cơ sở để xem và nếu đi bộ chắc cũng hết hơn một ngày mới có thể xem hết được.

Đi đâu, đến đâu và ở đâu, tôi vẫn luôn liên tưởng đến quê hương của mình; mặc dầu nơi ấy tôi sống không nhiều như ở ngoại quốc, chỉ có 23 năm đầu đời. Bây giờ ở cái tuổi 65 này; nghĩa là đã hơn 40 năm ở tại ngoại quốc; thế mà quê cũ vẫn luôn hiện về trong tâm tưởng khi có dịp hồi tưởng lại, nhằm so sánh thử tại sao người ta làm được mà quê mình lại không thể. Đôi khi cũng phải tự biện minh để an ủi cho quê nghèo của mình; nhưng lại thấy xấu hổ, vì nghĩ rằng: tại sao người ta làm được, mà mình lại không; dầu cho ở bất cứ địa hạt nào. Câu hỏi được đặt ra; nhưng câu trả lời thật là khó.

Tục ngữ Việt Nam và Trung Hoa có câu: “Quạ chết ba năm, quay đầu về núi”; nhưng không biết là người Việt Nam mình ở ngoại quốc có được như thế chăng? Câu hỏi là: Quay về để làm gì? Vì rằng bao nhiêu người đã quay về để phụng sự quê hương; nhưng quê hương đã chối từ họ và cái tình quê chân thật ấy há có còn lưu lại chút gì như Hạ Tri Chương ở đời Đường bên Trung Quốc đã thể hiện chăng?

Thiếu thiếu ly gia, lão đại hồi
Hương âm vô cải, mấn mao thôi
Nhi Đồng tương kiến bất tương thức
Tiểu vấn khách tòng hà xứ lai?
Tạm dịch
Tuổi trẻ xa quê, già trở lại
Giọng quê không đổi, tóc mai thay
Nhi đồng tuy thấy; nhưng chẳng biết
Cười hỏi khách rằng: đến nơi đâu?

Nơi ấy mình được sinh ra, khi già về lại thăm quê thì chẳng còn người cũ. Chỉ thấy bọn trẻ con chơi đùa nơi ấy và chúng thấy mình như là một khách từ xa đến thăm. Thế thôi! Tâm trạng này của gần 3.000.000 người Việt Nam trên thế giới ngày nay đang gặp phải. Ở xa quê thì nhớ quê da diết; nhưng khi đã tiếp cận với quê hương rồi thì chẳng biết rằng mình nhớ cái gì? Quả thật đời có nhiều việc lẩn thẩn như vậy. Đây chính là cái nhất thời của một kiếp nhân sinh thôi.

Lần này Phái Đoàn Hoàng Pháp Âu Châu của chúng tôi đã đi qua các nước như: Pháp, Thụy Sĩ, Na Uy, Thụy Điển, Đan Mạch, Phần Lan, Đức, Áo, Ý... cả 9 nước như vậy tại Âu Châu này mà chẳng có nước nào giống nước nào cả. Đây chính là những nền văn hóa đặc biệt cần phải được bảo tồn. Những gì càng cũ kỹ bao nhiêu, thì lại càng có giá trị văn hóa bấy nhiêu và những gì càng được phát minh mới bao nhiêu thì càng chứng minh cho nền văn minh của khoa học kỹ thuật càng tiến bộ.

Trong tiến trình sanh tử của một kiếp nhân sinh, riêng cá nhân mình: đã đi, đã đến, đã học hỏi được rất nhiều điều. Xin cảm ơn Đạo, cảm ơn Đời đã tặng cho tôi cái may mắn này, mà nhiều người trong chúng ta chắc rằng cũng có được nhiều cơ hội như vậy.

Thích Như Điển Phụng chùa Viên Giác Hannover Đức Quốc

Viết xong bài này vào lúc 9 giờ 30 phút sang ngày 2 tháng 5 năm 2013 tại thư phòng chùa Linh Thụ Berlin.